

Joanna Wiszniewicz

">>Jaki elegancki nieboszczyk

Biuletyn Polonistyczny 27/3-4 (93-94), 222

1984

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BOLECKI Włodzimierz: "Jaki elegancki nieboszczyk". "Twórczość" 1983 nr 12 s. 86-104.

Artykuł poświęcony cyklowi "Opowieści biograficznych" Berenta. Omawiając te powieści ("Nurt", "Diogenes w kontuszu", "Zmierch wodzów") autor podkreśla związek ich problematyki i poetyki z wcześniejszą twórczością literacką i publicystyczną pisarza (w części wstępnej artykułu przypomniano problematykę "Fachowca", "Próchna", "Oziminy", "Żywych kamieni" oraz artykułu Brzozowskiego z 1906 r. pt. "Idea w ruchu rewolucyjnym"). Opowieści biograficzne, poświęcone wybitnym postaciom Oświecenia i odwołujące się do oświeceniowych ideałów demokratycznych i patriotycznych, polemizują - zdaniem autora - z tradycją romantyczną, przypisującą powstaniu listopadowemu (i następnym) zasługę wytworzenia i utrzymania nowożytnej świadomości Polaków oddzielającej pojęcie narodu od pojęcia państwa. Polemizują również z nacjonalistyczną doktryną Romana Dmowskiego, przeżywającą swój renesans w latach trzydziestych.

BP/93-94/17

J.W.

BOROWSKI Andrzej: "Rytmy" Mikołaja Sępa-Szarzyńskiego jako autoportret liryczny. "Pamiętnik Literacki" 1983 z. 3 s. 3-30.

Autor artykułu interpretuje twórczość Szarzyńskiego w nieco innym, niż tradycyjny, kontekście biograficznym. Podważa ustalenie, iż Sęp urodził się ok. 1550 r. i proponuje datę tę przesunąć najpóźniej na połowę lat czterdziestych XVI w. Kwestionuje też przypisywaną poecie konwersję z protestantyzmem na katolicyzm, interpretując widoczny w wierszach Szarzyńskiego przełom duchowy jako przejście od doświadczeń zrodzonych na gruncie jowialnej i mało uduchowionej kultury ziemiańskiej ku pogłębionej religijności, poszukiwaniu odnowionego systemu religijno-światopoglądowego. Taki kontekst biograficzny pozwala autorowi artykułu na włączenie (jedynie hipotetyczne) erotyków o spornym autorstwie do twórczości Sępa-Szarzyńskiego i odczytywanie w nich motywów filozoficznych, które wystąpią w późniejszych utworach poety.

BP/93-94/18

J.W.